

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 20-21 квітня 2017 року)

**Суми
2017**

активізувати, задіяти в зібраннях чи роботі. Від цього буде користь як їм самим, так і оточуючим. У будь який час можна почати розвиватися, сили та ресурси для цього будуть. Необов'язково це кошти, це може бути бажання допомагати. Основний ресурс таких людей – вільний час. Вони можуть бути залученні до проведення свят, до збору й оброблення статистичних даних в органах самоорганізації населення, чи то до в'язання одягу (шкарпеток, кофтин) для дітей дитячих будинків. Люди літнього віку мають право на активне життя. Необхідно допомогти їм реалізувати особистий потенціал.

1. Альперович В.Д. Геронтологія. Старість. Соціальний портрет / В. Д. Альперович. – Москва: експерт бюро, 1998. – 270 с.
2. Курбатов В.І. Соціальна робота / В. І. Курбатов. – Ростову-на-Дону: Фенікс, 1999. – 578 с.
3. Міжнародна статистика [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://stud.com.ua/36091/statistika/mizhнародna_statistika.
4. Пенсіонери [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/category?cat_id=95533.

Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Купенко О. В.

СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА СЕРЕД ПІДЛІТКІВ

Безбабна Д. Н., студентка гр. СР-51, СумДУ

Анотація: у статті розглядаються причини та мотиви суїцидальної поведінки серед підлітків.

Ключові слова: суїцид, ауто агресивна поведінка, девіантна поведінка.

Сучасні умови розвитку інформаційних технологій, зменшення особистої взаємодії між підлітками за рахунок спілкування у соціальних мережах призводять до зростання кількості суїцидальних настроїв серед молоді. Загалом суїцидальна поведінка посідає третє місце серед класифікації причин смертності у світі. В середньому за рік смертність серед вказаної категорії осіб в Україні складає 80-90 дітей [1].

Вказане питання привертало увагу багатьох науковців. Зокрема, суїцид в підлітковому віці вивчали такі вчені, як, М.А. Алімова, Л.М. Артюшкіна, А.Г. Амбрумова, Є.М. Вроно,

Н.О. Ратінова, І. П. Островський та інші. Шляхи попередження самогубства вивчали Ю.І. Александров, С.В. Жабокрицький, З. Фрейд, В.В. Сулицький, А.П. Чупріков та інші [1, 2, 3, 4].

Думка науковців стосовно значення терміну «суїцид», розділилася. Так одні розглядають його як психічне захворювання, інші як форму девіантної поведінки (Т. Браун). З.Фрейд пояснював суїцидальну поведінку за допомогою двох інстинктів, які існують в людині: Ероса і Танатоса. Ерос - інстинкт до життя. Танатос - інстинкт до смерті. Вчений вважав, що суїцидальним проявам можна запобігти. К.Г. Юнг сповідував інше вчення, в якому вказував на несвідоме прагнення людини до переродження. Тобто суїциденти поспішають «повернутися в череву матері», де вони знову будуть захищені та оточені турботою.

Вчені виділили 3 найчастіших види суїциду серед підлітків та причини, що їх провають:

1. Демонстративно-шантажні суїциди. У цю групу переважно входять хлопчики. Підлітки цієї групи в більшості зареєстрованих випадків виховувались в проблемних сім'ях. Перші прояви суїцидальних дій можуть бути викликані почуттям образи на однолітків, вчителів та батьків. Підліток своїм вчинком прагне довести свою правоту або помститися своїм кривдникам.

2. Демонстративно-шантажні суїциди з маніпулятивною мотивацією. У цю групу переважно входять дівчата. Підлітки цієї групи в більшості випадків виховувались в дисгармонійних сім'ях. Причинами суїцидальної поведінки є страх викриття їх обману і наступного покарання, розрив любовних відносин, спосіб показати образу на батьків і друзів, тим самим змушуючи їх поміняти до себе ставлення, бажання привернути увагу оточуючих та інше.

3. Суїциди з мотивацією самоусунення. Переважно підлітки цієї групи виховувались у зовні благополучних сім'ях. Проте у взаємовідносинах членів родини виявлена дисгармонія. Перші прояви аутоагресивної поведінки є прагненням вирішити скрутну ситуацію. Підліткам складно знижувати загрозу покарання, підвищеної відповідальності. Підлітки вчиняють усі дії для того, щоб покінчити життям, але в момент вчинення суїцидальної спроби їх впевненість виявляється нестійкою.

Отже, на основі аналізу літературних джерел, можна зробити висновок, що причиною суїциду є соціально-психологічна дезадаптація, яка розвивається у результаті нестерпних

психотравмуючих ситуацій та порушення взаємодії підлітка з авторитетними для нього оточенням. Вчені вважають, що аутоагресивною поведінкою підлітки намагаються вирішити власні проблеми: позбавитися від нестерпних переживань, позбавитися дисфункціональних умов, викликати співчуття, привернути увагу до своїх проблем тощо.

Список використаної літератури

1. Алимova М.А. Суицидальное поведение подростков: диагностика профилактика коррекция, Методические рекомендации, Барнаул, 2014 – 100 с.
2. Биркин А. А. Профилактика суицидального поведения / А. А. Биркин, В. Ф. Войцех, В. А. Закондырина, А. А. Кучер. – Мурманск: Пазори, 2004. – 77 с.
3. Дюркгейм Э. Самоубийство: социологический этюд / Э. Дюркгейм // Суцидология: прошлое, настоящее: проблема самоубийства в трудах философов, социологов, психотерапевтов в художественных текстах. – М., 2001. – С. 239-254.
4. Федосеева И. В. Возрастные особенности суицидального поведения подростков // «Young Scientist» №9.1 (36.1) // Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды, 2016 - С.161-165

Науковий керівник – *канд. психол. наук, Балдушенко І. І.*

ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВІДУ ПРИЙОМНИХ СІМЕЙ ТА ДИТЯЧИХ БУДИНКІВ СІМЕЙНОГО ТИПУ В УКРАЇНІ

Безбабна Д., студ. гр. СР-51

Завданням соціального супроводження є адаптація дитини в новій сім'ї, створення у ній позитивного психологічного клімату, забезпечення оптимальних умов життя та захисту прав дитини, створення можливостей для її розвитку шляхом надання комплексу якісних соціальних послуг, зокрема [1]:

Соціально-економічні послуги: